

УДК 336.64

Н. С. Ситник,

д. е. н., професор, Львівський національний університет імені Івана Франка

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4138-9721>

Ю. Б. Чепіль,

магістрант кафедри фінансового менеджменту, спеціальності "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок", Львівський національний університет імені Івана Франка

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9295-1924>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.11.67

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

N. Sytnyk,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Lviv Ivan Franko National University

Y. Chepil,

Master's student of the Department of Financial Management, specialty

"Finance, banking, insurance and stock market", Lviv Ivan Franko National University

FINANCIAL SECURITY OF THE ENTERPRISE IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW

У статті досліджено та визначено сутність категорії фінансової безпеки підприємства. Економічна сутність поняття "фінансова безпека підприємства" полягає у здатності підприємства захищати свої фінансові ресурси та забезпечити стабільність фінансового стану. Досліджено та висвітлено складові елементи фінансової безпеки підприємства. Доведено важливість ефективного менеджменту у сфері фінансової безпеки підприємства та окреслено його принципи. Виокремлено ключові зовнішні та внутрішні чинники, які мають вплив на рівень фінансової безпеки будь-якого підприємства.

Зважаючи на те, що забезпечення належного рівня фінансової безпеки підприємства в умовах воєнного стану є важливим чинником у сфері забезпечення ефективної його діяльності, визначення рівня фінансової безпеки підприємства є актуальним. Досліджено та оцінено стан фінансової безпеки підприємства за допомогою інтегральних моделей на прикладі АТ "Укртелеком". Здійснено прогноз рівня фінансової безпеки на 2023–2025рр. Виокремлено сильні, слабкі сторони підприємства, а також можливості та загрози його подальшій економічній діяльності (проведено SWOT-аналіз).

The article examines and defines the essence of the category of financial security of the enterprise. It is noted that the economic essence of the concept of "financial security of the enterprise" lies in the ability of the enterprise to protect its financial resources and ensure the stability of the financial state. The financial security of the enterprise is determined by the level of risks that can cause financial problems and threats to its activity, as well as measures taken to reduce these risks. The main goal of the company's financial security is outlined, which is to reduce the risks of financial losses and minimize the consequences of financial crises. The constituent elements of the financial security of the enterprise, including bank security, stock security, investment security, budget security, currency security, monetary security and insurance security, have been studied and highlighted. The importance of effective management in the field of financial security of the enterprise is proven and its principles are outlined. The key external and internal factors that influence the level of financial security of any enterprise are singled out.

Considering the fact that ensuring the appropriate level of financial security of the enterprise in the conditions of martial law is an important factor in the sphere of ensuring its effective activity, determining the level of financial security of the enterprise is relevant. Indicators that characterize the financial security of the enterprise are highlighted. It is noted that the assessment of the level of financial security can be carried out using integral models, among which we chose the Tuffler and Tishaw, Tereshchenko and Springgate models. The state of financial security of the enterprise was studied and evaluated using integrated models on the example of PAT "Ukrtelecom". A high threat of bankruptcy was revealed for the analyzed enterprise during the analyzed period of 2020–2022. With this in mind, a SWOT-analysis was conducted and the company's strengths and weaknesses were identified, as well as opportunities and threats to its further economic activity. A forecast of the level of financial for 2023–2025 was made.

It is also determined that the issue of ensuring security is not only in the physical protection of property, but primarily in the formation of safe conditions for stable functioning and achievement of economic interests.

Ключові слова: фінансова безпека, підприємство, оцінка рівня фінансової безпеки, воєнний стан, АТ "Укртелеком".

Key words: financial security, enterprise, assessment of the level of financial security, martial law, PAT "Ukrtelecom".

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Українська економіка переживає важкі часи і потребує істотних змін, які дали б змогу покращити умови функціонування для всіх типів підприємств, незалежно від сфери господарської діяльності. Щодня підприємства підпадають під вплив різних дестабілізуючих факторів як зовнішнього, так і внутрішнього середовища, які мають негативний вплив на їхню фінансову безпеку. Питання забезпечення безпеки полягає не лише у фізичному захисті майна, а насамперед у формуванні безпечних умов стабільного функціонування та забезпечення економічних інтересів. Тому визначення рівня фінансової безпеки підприємства є важливим та актуальним, адже дає можливість оцінити його діяльність та отримати результативні ефективні управлінські рішення у час воєнного стану.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питання фінансової безпеки підприємства досліджували у своїй праці такі науковці: Т. Г. Васильків, О. С. Власюк, Н. І. Коваль, В. В. Вудвуд, М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон та інші.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Визначення сутності поняття "фінансова безпека підприємства" та проведення оцінки забезпечення її рівня на прикладі АТ "Укртелеком".

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Здійснюючи підприємницьку діяльність підприємства забезпечують розвиток сучасної економіки країни, формують бюджет різних рівнів та ефективну систему господарювання, що є необхідною умовою досягнення економічного зростання держави.

Проте, підприємницька діяльність є однією з найбільш постраждалих унаслідок російської військової агресії сфер суспільного життя. Багато підприємців вимушено перекваліфікували сферу діяльності, змінили місцезнаходження або взагалі скоротили чи припинили свою діяльність унаслідок суттєвого пошкодження чи знищення засобів виробництва, порушення логістики, втрати ринків збуту через війну. Без державної підтримки підприємницької діяльності не можна уявити умови забезпечення фінансової стабільності. Державний захист підприємців та їх діяльності дає останнім можливість належного наповнення внутрішнього ринку якісними товарами та послугами, гарантування зайнятості населення, підвищення рівня життя громадян і рівня національної економіки в цілому [1].

Розвиток та фінансова стійкість забезпечення належного рівня фінансової безпеки підприємства є ключовим завданням власників підприємств всіх форм власності.

Існує безліч трактувань поняття "фінансова безпека підприємства", що характеризує багатогранність та складність даного поняття, як економічної категорії. Варто зазначити, що економічна сутність "фінансової безпеки підприємства" полягає у здатності підприємства захистити свої фінансові ресурси та забезпечити стабільність фінансового стану. Фінансова безпека визначається рівнем ризиків, які здатні спричинити фінансові проблеми і загрози діяльності підприємства, а також системою заходів, які приймаються для їх зниження. Це означає, що підприємству необхідно ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами, забезпечувати необхідну ліквідність та мінімізувати ризики, пов'язані зі змінами ринкових умов та зовнішніми факторами [2].

У несприятливих економічних та політичних умовах важливим для забезпечення фінансової безпеки підприємства є ефективна система управління нею. Як економічна категорія фінансова безпека підприємства ґрунтується на певних принципах, а саме принципах менедж-

Рис. 1. Принципи управління фінансовою безпекою підприємства

Джерело: складено на основі [1].

жменту. До основних принципів системи управління фінансовою безпекою підприємства можна віднести: (рис. 1).

Варто зауважити на важливості для ефективної системи управління фінансовою безпекою підприємства впливу ряду чинників, особливо в умовах воєнного стану, які негативно позначаються на забезпеченні фінансової безпеки суб'єктів підприємницької діяльності. На наш погляд, до таких основних чинників можна віднести: (табл. 1).

Вплив зовнішніх чинників не залежать від діяльності підприємства і їх враховують (якщо вони ідентифіковані) в організації діяльності. Внутрішні чинники напряму впливають на організацію діяльності самого підприємства, рівень фінансового менеджменту та кваліфікацію керівництва [3, с. 93].

Для визначення рівня фінансової безпеки підприємства доцільно застосовувати ряд показників, які характеризують його фінансовий стан. Аналіз і оцінку рівня фінансової безпеки підприємства здійснюємо за допомогою розрахунку сукупності фінансових показників (рис. 2).

За допомогою вищезазначених показників, які характеризують фінансову безпеку підприємства, розраховуємо інтегральний показник фінансової безпеки (використовуючи показники рентабельності, ділової активності, ліквідності і платоспроможності, фінансової стійкості та інвестиційної привабливості із врахуванням їх

рівня значимості) за такою формулою [5]:

$$ІФБП = \sum_{i=1}^n I_j \times b_j \quad (1),$$

де ІФБП — інтегральна оцінка рівня фінансової безпеки підприємства;

I_j — інтегральний показник j -тої складової фінансової безпеки підприємства;

b_j — ваговий коефіцієнт індикатора в оцінці j -тої складової;

n — кількість індикаторів j -тої складової.

Таблиця 1. Зовнішні та внутрішні чинники, які впливають на фінансову безпеку підприємства

Чинники впливу на фінансову безпеку підприємства	
Внутрішні	Зовнішні
неефективна організація процесу діяльності	несприятлива політична ситуація в країні
неефективне управління капіталом підприємства	несприятливі природні умови, природні катаклізми
використання морально й фізично застарілого обладнання	недобросовісна конкуренція на ринку через високий рівень монополізації окремих сфер
некваліфіковане управління, помилки менеджерів	нестабільність законодавчої та нормативно-правової бази
відсутність стратегічного планування	нестабільність податкової, валютної, кредитної та страхової політики
недосконала цінова політика, що призводить до фінансових втрат	ускладнений доступ до кредитних ресурсів через їх високу вартість
недосконала логістика поставок	брак інвестиційних ресурсів у регіоні, незадовільний рівень інвестиційної активності
проблеми зі збутом продукції підприємства	політика НБУ у сфері регулювання кредитного та валютного ринків
низький рівень фінансової дисципліни; — несанкціонований доступ конкурентів до комерційної таємниці підприємства	інші зовнішні чинники
інші внутрішні чинники	

Джерело: складено на основі [3].

Аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства	показники автономії, фінансування, заборгованості, поточної заборгованості, довгострокової фінансової незалежності, маневрування власного капіталу, маневрування власного і довгострокового позикового капіталу
Аналіз та оцінка ліквідності та платоспроможності	показники абсолютної, проміжної, поточної платоспроможності, показник співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості
Аналіз та оцінка майнового стану	показники постійності активів, показник зносу основних засобів, питома вага дебіторської заборгованості у майні, показник мобільності активів
Аналіз та оцінка фінансової незалежності	показник концентрації власного капіталу, показник фінансової стабільності, показник фінансової стійкості
Аналіз та оцінка ділової активності	оборотність коштів в розрахунках, оборотність запасів, оборотність кредиторської заборгованості у днях, оборотність власного капіталу, оборотність мобільних активів, оборотність сукупного капіталу
Аналіз та оцінка ефективності діяльності	рентабельність сукупного капіталу, рентабельність власного капіталу, рентабельність основних засобів, валова рентабельність реалізованої продукції, чиста рентабельність реалізованої продукції

Рис. 2. Показники, які характеризують фінансову безпеку підприємства

Джерело: складено на основі [4].

Розрахунок інтегрального показника рівня фінансової безпеки проведено на прикладі ПАТ "Укртелеком" (табл. 2).

Інтегральний показник фінансової безпеки підприємства дозволяє оцінити її рівень, якщо ІФБП ≥ 1 — високий рівень фінансової безпеки підприємства та дає можливість комплексно оцінити фінансову стійкість, незалежність, прибутковість, ліквідність підприємства та

розраховувати життєздатність та його конкурентоспроможність в довгостроковій перспективі.

Із проведеного аналізу можна зробити висновок у 2020—2021 рр. підприємство мало високий рівень фінансової безпеки. Проте, варто зауважити, що рентабельність підприємства та його інвестиційна привабливість вже у 2022 році мали від'ємне значення.

Оцінку рівня фінансової безпеки будь-якого підприємства також можна здійснити на основі як неформалізованих, так і формалізованих моделей. Інтегральними моделями, що застосовуються для визначення відповідного рівня фінансової безпеки в контексті комплексної оцінки фінансового стану є відомі факторні моделі прогнозування банкрутства (Альтмана, Спрінгейта, Таффлера, Бівера, модель R (іркутська модель), Ліса, Фулмера, Конана і Гольдера тощо). Отримане значення інтегрального показника моделі характеризує взаємозв'язок ймовірності банкрутства та фінансової безпеки (чим більше значення інтегрального показника, тим нижчий рівень ймовірності банкрутства та, відповідно, вищий рівень фінансової

безпеки підприємства). Вищезазначені моделі є зручні у застосуванні, відомі й апробовані у вітчизняній і закордонній практиці, розрахунок складових яких є чітко визначеним та передбачає використання даних фінансової звітності підприємств [7].

Кожна із вищезазначених моделей має свої переваги та недоліки, тому для проведення ефективного та достовірного аналізу рівня фінансової безпеки підприємства

Таблиця 2. Інтегральний показник рівня фінансової безпеки ПАТ "Укртелеком" впродовж 2020—2022 років

Показники	2020	2021	2022	Відхилення	
				2021	2022
Рентабельність діяльності	0,26	0,07	-0,36	-0,19	-0,43
Коефіцієнт рентабельності активів	0,15	0,04	-0,19	-0,11	-0,23
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,21	0,05	-0,27	-0,16	-0,32
Коефіцієнт рентабельності продажів	0,39	0,11	-0,55	-0,28	-0,66
Ділова активність	9,43	8,75	5,05	-0,68	-3,7
Коефіцієнт оборотності активів	0,37	0,33	0,34	-0,04	0,01
Коефіцієнт оборотності основних засобів	30,39	28,89	15,89	-1,5	-13
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,54	0,45	0,5	-0,09	0,05
Ліквідність і платоспроможність	1,09	0,81	0,96	-0,28	0,15
Коефіцієнт покриття	1,74	1,31	1,27	-0,43	-0,04
Співвідношення кредиторської і дебіторської заборгованості	0,66	0,72	1,05	0,06	0,33
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,48	0,13	0,41	-0,35	0,28
Фінансова стійкість	0,21	0,19	0,21	-0,02	0,02
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,9	0,89	0,85	-0,01	-0,04
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами	-0,77	-0,84	-0,67	-0,07	0,17
Інвестиційна привабливість	0,4	0,13	-0,52	-0,27	-0,65
Коефіцієнт чистої виручки	0,39	0,11	-0,55	-0,28	-0,66
Коефіцієнт реінвестування прибутку	0,4	0,14	-0,49	-0,26	-0,63
Інтегральний показник фінансової безпеки	2,25	1,98	1,06	-0,27	-0,92

Джерело: розроблено авторами на основі [5, 6].

Таблиця 3. Методика розрахунку проміжних показників моделі Г. Спрінгейта АТ "Укртелеком", 2020—2022 рр.

Показник	Формула розрахунку	2020	2021	2022
X1	Робочий капітал/загальна вартість активів	0,07	0,03	0,04
X2	Прибуток до сплати податків та процентів/загальна вартість активів	0,17	0,04	-0,22
X3	Прибуток до сплати податків/короткострокові зобов'язання	1,75	0,4	-1,47
X4	Обсяг продажу/загальна вартість активів	0,37	0,33	0,34
Z	$1,03 \cdot X1 + 3,07 \cdot X2 + 0,66 \cdot X3 + 0,4 \cdot X4$	1,9	0,55	-1,47

Джерело: розроблено на основі [6].

мства доцільно застосувати кілька моделей, щоб уникнути ризику отримання неправильного результату.

Для проведення аналізу ймовірності банкрутства нами обрано кілька моделей. Перша — двофакторна модель Г. Спрінгейта розраховується за формулою [8, с. 89]:

$$Z = 1,03\tilde{0}1 + 3,07\tilde{0}2 + 0,66\tilde{0}3 + 0,4\tilde{0}4 \quad (2).$$

За цією формулою проведено розрахунок рівня ризику банкрутства на прикладі АТ "Укртелеком" (табл. 3).

Для того аби проаналізувати стан підприємства необхідно порівняти отримані дані із граничними значеннями коефіцієнта. Якщо значення $Z < 0,862$, то ймовірність банкрутства є дуже високою, якщо $Z < 0,862$, то ймовірність настання банкрутства на підприємстві відсутня. Тобто, граничне значення Z рівне значенню 0,862. За результатами оцінки рівня банкрутства за моделлю Г. Спрінгейта АТ "Укртелеком" впродовж 2021—2022 років є близьким до банкрутства і ймовірність його настання 80%. А от у 2020 році ймовірність настання банкрутства була відсутня. Така негативна тенденція спричинена як політичними, так і карантинними умовами, що мали дестабілізуючий вплив на фінансову безпеку усіх підприємств України.

Аналіз ймовірності банкрутства на прикладі АТ "Укртелеком" проведемо (табл. 4) за допомогою другої моделі Таффлера і Тішоу [8, с. 89]:

$$Z = 0,53\tilde{0}1 + 0,13\tilde{0}2 + 0,18\tilde{0}3 + 0,16\tilde{0}4 \quad (3).$$

Якщо нормативне значення $Z > 0,3$ — це задовільний рівень інтегрального показника, а якщо $Z > 0,2$, то банкрутство ймовірне. Так, протягом аналізованого періоду за моделлю Таффлера і Тішоу ПАТ "Укртелеком" має задовільний рівень інтегрального показника ймовірності банкрутства, проте у 2022 році цей показник є не лише меншим за нормативне значення, а й від'ємним, що є загрозою для банкрутства в майбутньому.

Умовам діяльності українських підприємств також відповідає універсальна дискримінантна модель українського дослідника О.О. Терещенка. Методика розрахунку Y -показника за універсальною дискримінаційною функцією така [8, с. 89]:

$$Y = 1,5 X1 + 0,08 X2 + 10 X3 + 5 X4 + 0,3 X5 + 0,1 X6 \quad (4).$$

Розрахунок рівня ризику банкрутства продемонстровано у таблиці 5.

Таблиця 4. Методика розрахунку проміжних показників моделі Таффлера і Тішоу АТ "Укртелеком", 2020—2022 рр.

Показник	Формула розрахунку	2020	2021	2022
X1	операційний прибуток / короткострокові зобов'язання	0,73	0,47	-1,03
X2	оборотні активи / загальна сума зобов'язань	0,56	0,54	0,6
X3	короткострокові зобов'язання / загальна вартість активів	0,1	0,11	0,15
X4	виручка від реалізації / загальна вартість активів	0,37	0,33	0,34
Z	$0,53 \cdot X1 + 0,13 \cdot X2 + 0,18 \cdot X3 + 0,16 \cdot X4$	0,54	0,39	-0,39

Джерело: розроблено на основі [8].

Таблиця 5. Методика розрахунку проміжних показників моделі О.О. Терещенка АТ "Укртелеком", 2020—2022 рр.

Показник	Формула розрахунку	2020	2021	2022
X1	cash-flow / зобов'язання	0,06	-0,11	0,13
X2	валюта балансу / зобов'язання	3,25	3,81	3,15
X3	чистий прибуток / валюта балансу	0,15	0,04	-0,19
X4	чистий прибуток / виручка від реалізації	0,39	0,11	-0,55
X5	запаси / виручка від реалізації	0,02	0,04	0,04
X6	виручка від реалізації / валюта балансу	0,37	0,33	0,34
Y	$1,5 \cdot X1 + 0,08 \cdot X2 + 10 \cdot X3 + 5 \cdot X4 + 0,3 \cdot X5 + 0,1 \cdot X6$	3,84	1,14	-4,16

Джерело: розроблено на основі [6].

Таблиця 6. Розрахунок ймовірності банкрутства АТ "Укртелеком" впродовж 2020—2022 рр.

Назва моделі	Коефіцієнт ймовірності банкрутства			Ймовірність настання банкрутства		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Модель Спрінгейта	1,9	0,55	-1,47	низька	висока	висока
Таффлера і Тішоу	0,54	0,39	-0,39	низька	низька	висока
Модель Терещенка	3,84	1,14	-4,16	низька	середня	висока

Джерело: розроблено авторами.

Якщо $Y > 2$, то підприємство вважається фінансово стійким і йому не загрожує банкрутство, $1 < Y < 2$ — вказує на порушену фінансову рівновагу (фінансову стійкість) підприємства, але за умови переходу на антикризове управління банкрутство йому не загрожує, $0 < Y < 1$ — підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів, а коли $Y < 0$, тоді підприємство є напівбанкрутом.

Так, у 2020 році підприємство було фінансово стійким, а у 2021 році вже мало порушену фінансову рівновагу і стійкість, у 2022 — стало напівбанкрутом.

На основі проведеного дослідження, за допомогою вищезазначених моделей, у таблиці 6 продемонстровано та проведено порівняння отриманих результатів оці-

Таблиця 7. Прогнозоване значення проміжних показників моделі Терещенка ПАТ "Укртелеком" на 2023—2025 рр.

Показник	Коефіцієнт зростання	2023	2024	2025
X1	1,472	0,19	0,28	0,41
X2	0,984	3,1	3,05	3
X3	-1,125	0,21	-0,24	0,27
X4	-1,188	0,65	-0,77	0,92
X5	1,414	0,06	0,08	0,12
X6	0,959	0,33	0,32	0,3
Y	-	5,93	-5,53	8,22

Джерело: розроблено авторами.

нки ймовірності банкрутства на прикладі АТ "Укртелеком".

Отримані результати свідчать про те, що в період 2020—2022 роках АТ "Укртелеком" мало різний рівень ймовірності настання банкрутства, що дає підстави для проведення санаційних заходів для запобігання та попередження його настання. Проте, варто зазначити, що у 2020 році значення коефіцієнта ймовірності банкрутства коливалось у межах норми, що свідчить про його фінансову стійкість. Але карантинні обмеження та вплив військового стану в державі негативно відобразились на фінансовій безпеці даного підприємства.

Нами здійснено прогноз забезпечення рівня фінансової безпеки на 2023—2025 рр. використовуючи метод динамічного ряду, що включає в себе послідовність показників, які характеризують зміну показників у часі.

Основним аналітичним показником динамічного ряду, що застосовується для прогнозування значень показників є середній коефіцієнт зростання, який розраховується за такою формулою [9]:

$$k = \sqrt[n-1]{\frac{x_n}{x_0}} \quad (5),$$

де x_n — кінцеве значення динамічного ряду;

x_0 — початкове значення динамічного ряду;

n — кількість показників динамічного ряду.

На основі моделі Терещенка у таблиці 7 проведено розрахунок прогнозних показників за 2023—2025 рр. на прикладі ПАТ "Укртелеком".

Динаміку прогнозованого значення проміжних показників моделі Терещенка на прикладі ПАТ "Укртелеком" за 2023—2025 рр. представлено на рисунку 3.

Як видно, у 2023 та 2025 роках банкрутство аналізованому підприємству не загрожує, а от у 2024 році ймовірність банкрутства є дуже висока.

З огляду на те, що аналізоване підприємство має певні ризики настання банкрутства доцільно проаналізувати його сильні та слабкі сторони, а також виявити можливості та загрози для його діяльності на основі SWOT-аналізу (табл. 8).

Незважаючи на високу ймовірність банкрутства, важку ситуацію в країні та на ринку аналізоване акціонерне товариство "Укртелеком" має достатньо багато можливостей і сильних сторін, що дозволяють йому працювати, забезпечувати робочі місця, провадити свою діяльність і підтримувати економіку держави і надалі.

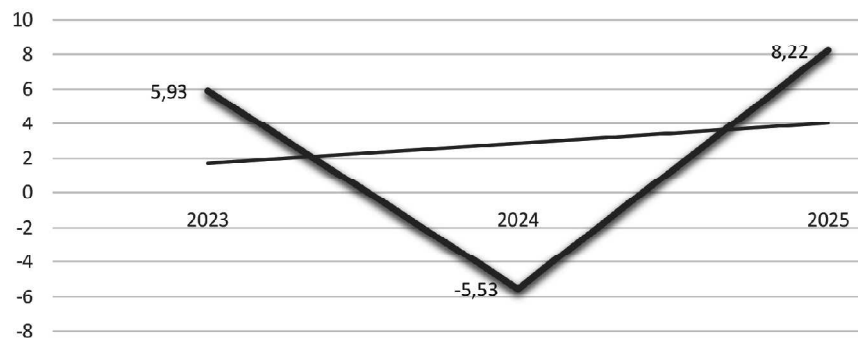

Рис. 3. Прогнозоване значення проміжних показників моделі Терещенка ПАТ "Укртелеком" 2023—2025 рр.

Джерело: розроблено авторами.

Таблиця 8. SWOT-аналіз АТ "Укртелеком"

Сильні сторони (+21)	Слабкі сторони (-17)
(+5) Лідер на ринку з надання телекомунікаційних послуг (+4) Наявність висококваліфікованого персоналу (+4) Найпоширеніша та найбільша мережа з'єднувальних та абонентських ліній (+3) Доступність для усіх громадян України (+5) Високий рівень довіри споживачів послуг	(-5) Розвивається набагато повільніше за конкурентів (-4) Нижча прибутковість, ніж у потенційних конкурентів (-5) Наявність застарілого обладнання (-3) Пошкоджені телефонні мережі
Можливості (+19)	Загрози (-16)
(+3) Оптимізація надання послуг споживачам (+5) Збільшення ринку збуту (+5) Покращення інвестиційної політики, для залучення додаткових фінансових ресурсів (+2) Запровадження політики поліпшення якості надання послуг (+4) Впровадження та реалізація новітніх технологій	(-5) Воєнний стан в Україні (-4) Низька конкурентоспроможність, високий тиск з боку конкурентів (-2) Відплив значної кількості споживачів через орієнтацію на послуги мобільного зв'язку (-2) Вдосконалення інтернет-послуг у конкурентів (-3) Вплив НКРЗІ на тарифи на послуги фіксованого зв'язку

Джерело: розроблено авторами.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Фінансова безпека є системою кількісних та якісних параметрів фінансового стану підприємства, які комплексно відображають рівень його фінансової захищеності, що охоплюють різні сторони діяльності суб'єктів господарювання і мають на них прямий чи опосередкований вплив.

Нестабільна економічна ситуація істотно відображається на показниках фінансового стану підприємств України, що в свою чергу призводить до зниження рівня їх фінансової безпеки. Тому забезпечення відповідної фінансової безпеки та прийняття правильних управлінських рішень, сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємств України в умовах воєнного стану.

Література:

1. Н. І. Коваль, К. В. Корніюк Забезпечення фінансової безпеки підприємства в умовах війни: проблеми та особливості. АГРОСВІТ. 2024. № 4. URL: <http://socrates.vsau.edu.ua/repository/getfile.php/35254.pdf> (дата звернення: 21.04.2024).
2. Шушкова Ю. В., Чепіль Ю. Б., Дунець І. А. Оцінка рівня фінансової безпеки бізнесу в умовах війни. Ефективна економіка. 2024. № 1. URL: <http://www.nayka.com.ua>
3. Вудвуд В. В., Батієвська О. В. Фінансова безпека підприємства: сутність, цілі, принципи та шляхи забезпечення. Підприємство і торгівля. 2019. № 25. URL: <https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/DOI/2522-1256-2019-25-12.pdf> (дата звернення: 22.04.2024).
4. Жук Н. Аналітична оцінка рівня фінансової безпеки підприємств. Світ фінансів. 2022. № 3 (72). URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1542/1550> (дата звернення: 23.04.2024).
5. Павлюк Ю. В., Лактіонова О. А. Методика оцінки рівня фінансової безпеки підприємства. Економіка розвитку. 2015. Випуск 1. С. 112—116.
6. Звітність підприємства АТ "Укртелеком". URL: <https://ukrtelecom.ua> (дата звернення: 24.04.2024).
7. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.
8. Седікова І. О., Седіков Д. В., Коренман Є. М. Фінансова безпека підприємства: поняття та критерії оцінки. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2022. Випуск 11. С. 86—94. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/235/229> (дата звернення: 24.04.2024).
9. Ряди динаміки. Сайт статистичних дисциплін ЛДКЕТ: веб-сайт. URL: https://statldket.at.ua/index/tema_4_rjadi_dinamiki/0-22 (дата звернення: 02.05.2024).
10. Ситник Н., Бацман І. Оцінка рівня фінансової безпеки підприємства (на прикладі підприємства ТзОВ "Уніпліт"). Галицький економічний вісник. 2023. Том 82. № 3. С. 98—105. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1170>
11. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. — Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Finansy_pidpr15.pdf
12. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Гукалюк А. Ф., Західна О. Р., Сич О. А., Шушкова Ю. В.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. — Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 724 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/Finans_menedzhment28_11_3.pdf

References:

1. Koval', N. I. and Korniiuk, K. V. (2024), "Ensuring the financial security of the enterprise in the conditions of war: problems and features", AHROSVIT, vol. 4., available at: <http://socrates.vsau.edu.ua/repository/getfile.php/35254.pdf> (Accessed 21 April 2024).
2. Shushkova, Yu. V. Chepil', Yu. B. And Dunets', I. A. (2023), "Assessment of the level of financial security of business in war conditions", Efektyvna ekonomika, vol. 1, available at: <http://www.nayka.com.ua> (Accessed 21 April 2024).
3. Vudvud, V. V. and Batiievs'ka, O. V. (2019), "Financial security of the enterprise: essence, goals, principles and ways of ensuring", Pidpryiemstvo i torhivlia, vol. 25, available at: <https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/DOI/2522-1256-2019-25-12.pdf> (Accessed 22 April 2024).
4. Zhuk, N. (2022), "Analytical assessment of the level of financial security of enterprises", Svit finansiv, vol. 3 (72), available at: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1542/1550> (Accessed 23 April 2024).
5. Pavliuk, Yu. V. and Laktionova, O. A. (2015), "Methodology for assessing the level of financial security of the enterprise", Ekonomika rozvytku, vol. 1, pp. 112—116.
6. PAT "Ukrtelecom" (2023), "Financial reporting", available at: <https://ukrtelecom.ua> (Accessed 24 April 2024).
7. Luchko, M. R. Zhukevych, S. M. and Farion, A. I. (2016), Finansovyj analiz: navchal'nyj posibnyk [Financial analysis: a study guide], TNEU, Ternopil', Ukraine.
8. Sedikova, I. O. Sedikov, D. V. and Korenman, Ye. M. (2022), "Financial security of the enterprise: concepts and evaluation criteria", Tavrijs'kyj naukovyj visnyk. Seriiia Ekonomika, vol. 11, pp. 86—94.
9. Sajt statystychnykh dystsyplin LDKET (2024), "Rows of dynamics", available at: https://statldket.at.ua/index/tema_4_rjadi_dinamiki/0-22 (Accessed 2 May 2024).
10. Sytnyk, N. and Batsman, (2023), "Assessment of the level of financial security of the enterprise (on the example of Uniplit LLC)", Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk, vol. 3, available at: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1170> (Accessed 7 May 2024).
11. Sytnyk, N.S. Smolins'ka, S.D. and Yasinovs'ka, I.F. (2020), Finansy pidpryiemstv: navchal'nyj posibnyk [Enterprise finance: a study guide], LNU imeni Ivana Franka, L'viv, Ukraine, available at: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Finansy_pidpr15.pdf (Accessed 7 May 2024).
12. Sytnyk, N.S. Stasyshyn, A.V. Hukaliuk, A.F. Zakhidna, O.R. Sych, O.A. and Shushkova, Yu.V. (2020), Finansovyj menedzhment: navchal'nyj posibnyk [Financial management: study guide], LNU imeni Ivana Franka, L'viv, Ukraine, available at: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/Finans_menedzhment28_11_3.pdf (Accessed 7 May 2024).

Стаття надійшла до редакції 10.05.2024 р.